

22/12/15

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

8	3	2	5
---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	1	3
---	---	---	---

✓ M.Ed. 1st Semester

1125

LEARNER AND LEARNING PROCESS-I (In all Mediums)

Paper-II : CO2-LLP-I

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note :- Attempt five questions in all, selecting one question each from Units (I-IV) and Q. No. 9 (Unit-V) which is compulsory. All questions carry equal marks.

UNIT-I

1. Differentiate between growth and development. Discuss various principles of development.
2. Explain social and emotional development of Adolescents.

UNIT-II

3. A good physical environment in classroom, school and community can enhance learning. Justify.
4. What are the different strategies that a teacher can adopt to cope with language, ethnic and social diversities in classroom ? Discuss.

UNIT-III

5. Give a detailed overview of learning theory by Vygotsky.

6. Enlist and explain various strategies for developing critical thinking and problem solving.

UNIT-IV

7. What is the importance of Social Learning? Discuss various factors affecting social learning.
8. Define classroom aggression in schools. What measures can be adopted by a teacher to manage aggressive behaviour?

UNIT-V

9. Write short notes on :

- Sensation
- Inclusive classroom
- Creativity
- Classroom dynamics.

(हिन्दी माध्यम)

- Note :- Attempt five questions in all, selecting one question each from Units (I-IV) and Q. No. 9 (Unit-V) which is compulsory. All questions carry equal marks.

यूनिट-1

- वृद्धि और विकास में क्या अंतर है ? विकास के विभिन्न सिद्धान्तों पर चर्चा करो।
- किशोरों के सामाजिक और भावात्मक विकास की व्याख्या करो।

यूनिट-II

- कलासरूम, स्कूल और समुदाय में भौतिक पर्यावरण अधिगम को बढ़ा सकता है। इस कथन की उचितता सिद्ध करो।
- कलासरूम में धाया, नसली और सामाजिक विविधताओं का सामना करने के लिए अध्यापक किन विभिन्न युक्तियों को अपना सकता है ?

यूनिट-III

- तासगोस्की द्वारा प्रस्तुत अधिगम सिद्धान्त का विस्तृत पुनरीक्षण प्रस्तुत करो।
- आलोचनात्मक चिंतन और समस्या को विकसित करने के लिए विभिन्न युक्तियों का उल्लेख और व्याख्या करो।
- सामाजिक अधिगम का क्या महत्व है ? सामाजिक अधिगम को प्रभावित करने वाले विभिन्न कारकों पर चर्चा करो।
- स्कूल में कलासरूम आक्रामक को परिभाषित करो। अध्यापक द्वारा आक्रामक व्यवहार के प्रबंधन के लिए क्या उपाय किए जा सकते हैं ?

यूनिट-V

- संक्षिप्त नोट लिखो
 - संवेदना
 - समावेशित कलासरूम
 - रचनात्मकता
 - कलासरूम गत्यात्मकता।

(पंजाबी अठवारा)

- Note :- Attempt five questions in all, selecting one question each from Units (I-IV) and Q. No. 9 (Unit-V) which is compulsory. All questions carry equal marks.

यूनिट-1

- दृष्टी और विकास ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰੋ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- ਕਿਸ਼ੋਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਭਾਵਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਕਲਾਸਰੂਮ, ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਸਮੁਦਾਇ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਿੱਖਿਆ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਸਿੱਧ ਕਰੋ।
4. ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ, ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਵਿਵਧਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਜੁਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਵਾਇਗੇਤਸਕੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਸਿੱਖਿਆ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਸਥਿਤ ਹਿਵਿਊ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰੋ।
6. ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਭਿੰਨ ਜੁਗਤਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਸਮਾਜਕ ਸਿੱਖਿਆ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? ਸਮਾਜਕ ਸਿੱਖਿਆ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਭਿੰਨ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
8. ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕਲਾਸਰੂਮ ਆਕ੍ਰਮਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਆਕਰਸ਼ਣਸ਼ੀਲ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਕੀ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ?

ਯੂਨਿਟ-V

9. ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (ੳ) ਸੰਵੇਦਨਾ
 - (ਅ) ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਕਲਾਸਰੂਮ
 - (ੲ) ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ
 - (ੳ) ਕਲਾਸਰੂਮ ਗਤੀਆਤਮਕਤਾ।